ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 22
Архівний № 635

Управління СБУ
по Сумській області

Культпрофсвітнос

ДЕЛО № 28457

Гончаренко
Мария
Михайловна

Начато: 24 декабря 1946
Окончено: 2 июня 1955
на 3 листах

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 22
Архівний № 635

...майстер...ворення такого уряду повинно
...завдання ...ти проведення повної демокра-
...рібну к...та денацифікації Німеччини.
...обоїми ...ши заяву українського уряду,
...ершої ...явив, що Українська РСР ві-
...ачень. ...важливішу роль у справі роз-
...лущен... німецько-фашистської воєнної
...лування ...і що територія України була
...лектів...ворстоких кровопролитних боїв,
...віали т...України поніс величезні жерт-
Для ...нав неймовірних страждань і
Слобідс...в. Природно,—сказав Сенін, —
...овила ...аїнський народ, який зазнав та-
Крім то...яких жертв у нинішній війні,
...нструм...о, як і зробивши величезний
При...справу перемоги над фашиз-
...робітни...може не мати своїх міркувань
...показал...ний договір з Німеччиною.
...ної пра...зазначив, що уряд України, по-
...подовол...і пропозиції, керується щирим
...ську ва...м створити демократичний і
...ював ...мир у Європі та в усьому світі
...кував ...лює свою впевненість у тому,
...Застосу...вуті ним пропозиції знайдуть
...лування...лення у мирному договорі з Ні-
...М. Пет...
...230 про...
...ної пра...
...но-трак...
...повніст...

...нглії

...ходити в таких розмірах, в
...ни виходили під час війни. Це
...входить в силу з 12 лютого і
до особливого розпорядження.

...ого випадку цивільна поліція заарешту-вала одного з злочинців, затриманих антифашистами. Решта злочинців сховалася на пароплаві, який 10 лютого вийшов до Трієста.

10 лютого, о 10 годині ранку в Полі був убитий командир 13-ої англійської піхотної бригади. Вбивство робила жінка італійської національності, зробивши в англійського генерала три постріли з револьвера. Вбивця арештована.

В зв'язку з останніми подіями союзницькі власті заборонили рух у місті з ...ної бригади.

„Від імені антифашистського населення міста, представляємого нами,— говориться наприкінці у зверненні,— народно-визвольний комітет вимагає в цілях запобігання нових безладь і забезпечення громадського порядку та недоторканості громадян негайно передати управління містом народно-визвольному комітету, який є єдиною владою, здатною задовольнити вимогу населення міста".

До вбивства англійського генерала в м. Пола

РИМ, 12 лютого. (ТАРС). Газети повідомляють, що італійка по імені Марія Паскінеллі, яка 10 лютого вбила в місті Пола пострілом з револьвера англійського бригадного генерала до Уінтона, служила при „Комітеті по евакуації Поли", створеному в цьому місті за ініціативою і під захистом „папської комісії допомоги біженцям" та італійського урядового „Комітету допомоги юлійському населенню".

Заява Еттлі про паливну кризу в Англії

ЛОНДОН, 10 лютого. (ТАРС). Як передає агентство Рейтер, прем'єр-міністр Еттлі, виступаючи в палаті громад з приводу паливної кризи, заявив, що 8 основних лондонських електростанцій мають запаси вугілля, які не набагато перевищують шестиденну потребу. Становище з запасами вугілля в інших районах аналогічне становищу в Лондоні. Якщо буде забезпечене повне співробітництво всіх споживачів, зазначив Еттлі, то запаси палива виявляться достатніми і почнуть збільшуватися. При відсутності цього співробітництва, сказав він, доведеться застосовувати більш рішучі заходи.

Еттлі заявив, що, як тільки будуть створені значні запаси палива на електростанціях, промисловість одержить попередню кількість електроенергії, але поки ще, підкреслив він, занадто рано говорити, коли це відбудеться.

Агентство Рейтер повідомляє, що парламентська опозиція зажадала відкрити ще раз дебати у питанні про вугільну кризу.

Відповідальний редактор
О. НИКОНЕНКО.

КІНО

ТЕАТР

Театр ім. Щепкіна
14 лютого
Прем'єра
„ЗА ТИХ, ХТО В МОРІ".
Початок о 8 год. вечора.

Кінотеатр ім. Шевченка
„ОСТРОВ БЕЗЫМЯННЫЙ".
Початок сеансів: о 3 год., 5 год., 7 год. і 9 год. вечора.

Кінотеатр ім. Комсомолу
Художній фільм
„СУВОРОВ"
Початок сеансів: о 4, 6, 8 і 9 год. 30 хв. вечора.

Нарсуд 3-го поділу м. Суми повідомляє, що проти громадянина **ДРОЗДОВА Володимира Григоровича**, який невідомо де проживає, порушено судову справу.

Нарсуд викликає його з'явитися до суду. Громадян, які знають місце проживання Дроздова В. Г., просять повідомити нарсуду.

...ановки Сумської сукняної
...ки. Вони перевиконують
...норми в два—три рази.

...вони пам'ятають суворий і
...жний 1941 рік, коли фаши-
...підійшли до міста, і Сум-
...дитячий будинок евакую-
...в глибокий тил. Частина
...анців виїхала в Середню
...до Ташкента, частина в
...овську республіку.

...ька вихованців відстали в
...і і були змушені поверну-
...назад у Суми. Їх було п'ять
...вік — Коля Когулько, Віра
...ненко, Настя Мироненко,
...Голубко, Лариса Подбєлова.
...в місто увірвались німці,
...патріоти чим тільки могли,
...или ворогові.

...кінчилась війна. Відгриміли
...ожні салюти Москви, і до
...кого дитячого будинку зві-
...ь стали приїжджати в гості
...ні вихованці. Першим при-
...Віктор Алтаржевський. Він
...вів дітям про свій подвиг,
...так високо оцінила Батьків-
...Потім приїхали майор
...ій Бутко, капітан Григорій
...ький, старший лейтенант
Порох, Тимофій Полянський
...ші.

...1946 році з рядів Радянської
...демобілізувався Іван При-
...хожай. Тепер він працює директором Глинського дитячого будинку.

На славних традиціях, на чудових прикладах героїзму і трудової доблесті колишніх вихованців Сумського дитячого будинку тут зараз вчаться діти.

Всі вихованці навчаються в школі. Після занять вони працюють в слюсарній, столярній і кравецькій майстернях. Багато дівчат займається художнім вишиванням.

Радянська держава оточує своїх дітей увагою і теплим піклуванням. Вона відкрила перед ними широкі шляхи в життя. Подивіться на життєрадісні, веселі обличчя дітей Сумського дитячого будинку. Прочитайте десятки листів, які дитбудинок одержує від своїх колишніх вихованців. Кожний рядок цих листів дихає глибокою любов'ю до нашої чудової Вітчизни, до партії і уряду, до товариша Сталіна — батька, друга і вчителя дітей.

Михайло Ларін,
колишній вихованець Сумського дитбудинку, студент Московського літературного інституту Спілки радянських письменників.

...рського відділу—86, заст. редактора—4-28, редактора—1-60. Сумська обласна друкарня. Тираж 30.000,

урожай м'яти. Зараз вона бореться за вирощення 20 центнерів м'яти з гектара. Члени ланки вже вивезли на свою ділянку 39 тонн перегною, провели снігозатримання на глибокій зяблевій оранці, зібрали 5 центнерів пташиного посліду та 6 центнерів попелу.

В. МЕЛЬНИК.

◆ Ланка Михайла Лобаса з артілі „Прогрес", Глухівського району, зобов'язалася виростити в 1947 році по 20 цнт. ярої пшениці з гектара, по 30 цнт. проса, по 500 цнт. кормових буряків та по 50 цнт. трести-конопель і 12 цнт. насіння з гектара.

Щоб виконати взяте зобов'язання, ланка вивезла на поля 70 тонн гною, завезла 75 цнт. мінеральних добрив, зібрала 13 цнт. пташиного посліду та 15 цнт. попелу.

А. ШЕЛЕМІН,
агроном артілі.

лесніченко та Лідії Халеєвої з артілі ім. Паризької Комуни, В-Писарівського району. Вони вже вивезли в поле 62 тонни гною та по 11 центнерів пташиного посліду і по 8 цнт. попелу.

Ф. ПАНОВ.

◆Достроково завершили підготовку до весни колгоспники артілі ім. Свердлова, С.-Будського району (голова т. Кожемякін). Відремонтовані плуги, сівалки, культиватори, борони, вивезено гній. В доброму стані худоба. На польових роботах передбачено використати всіх корів колгоспників.

Ф. ГОЛОВКО.

◆Щодня в артілі ім. Комінтерну Миропільського району, на вивезенні місцевих добрив у поле працює 10 пар волів. Особливо відзначаються на цій роботі колгоспники тт. Недосека, Бурсук, Третяк.

Ф. ЩЕРБАК,
голова Тур'янської сільради.



І. Н. Болтенко—слюсар-раціоналізатор Михайлівської МТС, який забезпечив своєчасний ремонт складних деталей для тракторів.

Фото В. Масургана.

Завдяки радянському ладу розцвіла культура узбецького народу. В темні роки феодального гніту і царського колоніального режиму в узбецьких містах і кишлаках панували темрява та неуцтво. Лише 2 проц. узбеків були письменні. Перед Жовтневою революцією в Узбекістані було всього півтори сотні шкіл і не було жодного вищого учбового закладу. Тепер у чотирьох з половиною тисячах шкіл навчається біля мільйона дітей. В 36 вузах та 67 технікумах вчиться 35-тисячна армія молоді, готуючись стати інженерами, техніками, агрономами, лікарями, вчителями.

Виросла власна інтелігенція. Зараз у республіці налічується понад 37 тисяч учителів, 3.303 лікарі. Виросли свої національні кадри вчених: в Узбекістані є 159 докторів наук і 306 кандидатів наук. Створена Узбецька Академія наук.

До революції в Узбекістані був один театр і 25 кінотеатрів.

Зараз у республіці працюють 50 державних театрів і понад 500 кінотеатрів.

Таких успіхів узбецький народ домігся тому, що він живе в дружній сім'ї народів Радянського Союзу. Ця дружба росте і міцніє.

* * *

Особливо зміцніла дружба народів Радянського Союзу в суворі дні війни. Коли нависла грізна небезпека над нашою Батьківщиною, узбецький народ разом з іншими народами СРСР піднявся на захист Вітчизни. Недарма в стародавній народній приказці говориться: «Невелика заслуга бути другом в хороші дні, спробуй зберігти вірність у суворі дні випробувань».

Сини узбецького народу зі зброєю в руках билися проти німецько-фашистських загарбників у одному ряді з росіянами, українцями, білорусами, грузинами, казахами. Понад 30 тисяч узбеків, учасників Великої Вітчизняної війни, нагороджені орденами і медалями, 70 воїнам-узбекам присвоєно звання Героя Радянського Союзу. Імена таких героїв-патріотів, як Ахмаджан Шукуров з Ферган, Абдусаттар Рухімов з Намангана, Ішанкул Ісмаілов з Самарканда та багатьох інших, відомі далеко за межами нашої республіки.

В глибокому тилу узбеки самовіддано трудилися, щоб забезпечити потреби фронту. За роки війни Узбекістан дав країні 4 мільйони 148 тис. тонн бавовни, 54 тис. тонн шовкових коконів, 3 мільйони 83 тис. каракулевих шкірок тощо. Роль узбецького народу високо оцінена ЦК ВКП(б) і Раднаркомом Союзу РСР у привітанні до 20-річчя нашої республіки: «У Вітчизняній війні Радянського Союзу проти фашистської Німеччини трудящі Узбекістану показали глибоку відданість і вірність своїй радянській Батьківщині».

* * *

В дні, коли узбецький народ готується до виборів у Верховну Раду республіки, на будовах кипить творча робота. Трудящі Узбекістану реалізують грандіозні плани нової Сталінської п'ятирічки. Поблизу нового промислового міста Беговат будується потужна Фархадська гідроелектростанція. Повним ходом ведуться будівельні роботи на Катта-Курганському та Урта-Токайському водосховищах. На Узбецькому металургійному заводі розгорнулися роботи по будівництву другої черги. В Ташкенті закінчується будівництво Палацу мистецтва радянського Сходу, — Академічного театру опери і балету ім. Алішера Навої.

За законом про п'ятирічку Узбекістан має виконати капітальні роботи на 3 мільярди 900 мільйонів крб. Доречно нагадати, що за перші три п'ятирічки обсяг капіталовкладень склав 4 мільярди 756 млн. крб.

Узбекістан—основна бавовняна база радянської держави. Вже в 1947 році ми повинні повністю відбудувати довоєнний рівень виробництва бавовни.

До кінця п'ятирічки ми маємо освоїти 460 тис. гектарів закинутих і невикористаних земель, в тому числі 320 тис. поливних земель під посіви бавовни, люцерни.

Протокол допроса

1946 года декабря 24 дня. Я Поперуполномоченный Путивльского РО МВД ст. лейтенант Расторгуев сего числа допросил репатриированную Гончаренко Марию Михайловну 1923 года рожд. уроженка с. Вязенка Путивльского р-на Сумской обл. по происхождению из крестьян, колхозница, б/п, замужняя семьи 4 чел. грамотность 9 кл. Со слов ранее не судимая, украинка, гр-ка СССР проживает в с. Вязенка.

Об ответственности за дачу ложных показаний предупреждена по ст. 89 ук УССР. М. Гончар

Вопрос: Назовите Ваших родственников и их местонахождение в настоящее время?

Ответ: Из родственников я имею брата Гончаренко Иван Михайлович работает в МВД в гор. Богуслав, сестра Гончаренко Фекла Михайловна проживает в с. Вязенка, отец Гончаренко Михаил Герасимович - проживает в с. Вязенка, муж Ольховский Анатолий Иосифович - проживает в с. Вязенка

Вопрос: При каких обстоятельствах Вы выехали в Германию, где находились и чем занимались в Германии.

Ответ: 29 октября 1942 года я выехала в Германию по мобилизации. В Германии я находилась в гор. Грациньен работала на военной-пороховой фабрике в качестве чернорабочей.

Вопрос: Подвергались ли Вы допросам и арестам со стороны немецких карательных органов?

Ответ: Арестам и допросам со стороны немецких карательных органов я не подвергалась.

М. Гончар

Вопрос: Кто вместе с Вами находился из знакомых на территории Германии?

Ответ: Из знакомых вместе со мной в Германии находились жители с. Вязенка Черношевец Нина Ивановна, Клименко Анастасия Иван. и другие всего 12 человек

Вопрос: Когда и кем Вы были освобождены в Германии?

Ответ: 28 апреля 1945 года я была освобождена американцами и 24 августа 1945 года я прибыла в с. Вязенка

Вопрос: Кто сможет подтвердить правильность Ваших показаний о причине выезда Вас в Германию и о Вашем поведении в Германии?

Ответ: Правильность моих показаний о причине выезда меня в Германию и о моем поведении там смогут подтвердить вышеуказанные мной лица находившиеся со мной в Германии.

Показания с моих слов записаны верно мне прочитано о чем и расписываюсь М. Гончарова

Допросил Пом. Оперуполномоч. Растор

"Утверждаю"
пред. р-ной провер. по фильтрационному делу.
фильтр. ... 22/VIII 48

Путивльск РО МВД

ЗАКЛЮЧЕНИЕ.

3

Путивль 24/XII 46 г.

гор. село

Мы члены проверочно фильтрационной комиссии Путивльского р. о. МВД р-ном отд. НКВД рассмотрев фильтрационное дело на репатриирован. советского гр. Гончаренко Марию Михайловна сел. Вязенка прибывшего к месту постоянного жительства в 24 августа 1945 года и найдя, что Комсомольцы в процессе фильтрации не выявлено.

руководствуясь приказом НКВД-НКГБ СССР №00706/00268 от 16/6-45 г.

Постановили:

Считать гр. Гончаренко Марию Михайловна проверенным и фильтрационное на него дело направить в I спец. отд. УМВД Сум. обл. для хранения.

Комиссия:

СПРАВКА

Путивльское РО МВД на гр. Гончаренко Марию Михайловна 1923 года года рожд. уроженец сел. Вязенка компрматериалами не располагает.

Нач. Путивльского РО МВД
капитан [illegible]

Справка

Гончаренко Мария Михайловна по ре-
там Тривальского
ромнт не проходит

23.3.48. Уч. ромнт
майор [signature] /Бранин/

Архивное ф-д № 28437
пересмотрено в соответствии с приказом КГБ при СМ СССР № 00750
и оставлено для дальнейшего хранения в архиве в агентурном фонде
как находящ. в амер. окк. зоне
с отражением на оперативно-
справочном учете.
Пересмотрел [signature] ( )
Согласны:
Начальник отделения ( )
Нач. 4 отд. УКГБ при СМ УССР
по Сумской обл. [signature] ( )
2 VII 1957 г.

1. Фамилия Гончаренко

2. Имя Мария

3. Отчество Михайловна

4. Год рожд. 1923 5. Место рожд. с. Вязенка Путивльского р-на Сумск обл.

6. Точное местожительство (адрес) до аккупации или до призыва в Красную Армию с. Вязенка Путивльского р-на, Сумской обл.

7. Проф. (спец.) колхозница

8. Парт. б/п 9. Нац. Укр. 10. Гражд. СССР

11. За границей был с 29/X 1942 г. по 28/IV 1945 г.

12. В каких странах проживал и что делал: В Германии работала в коссе-ве чернорабочей на военной фабрике Поперуполномоч. Фастерцев

фамилия составившего карточку

24. декабря 1946 г.

Точный адрес фильтрационного пункта

село Путивль

город

Область Сумская

Республ УССР

Фильтрацию прошел

с 24/XII 1946 г.

по 19 г.

Нг-137/93

Дактилоотпуск указательного пальца правой руки.

а) Решение фильтрац. комиссии: Компрометирующих материалов в процессе фильтрации не выявлено.

б) Выбыл / Направлен _____ 19 г. _____
указать точный адрес куда выбыл

на жительство: село, город, район, область, республика или направлен

в какой лагерь, тюрьму

в) Личное дело направлено „.....“ _____ 194 г. при №.....

точное название органа НКВД—НКГБ

г) Разные отметки:

5

Нг-137/93

16.06.2000

п. 3 29 жовтня 1942 р. з с. Вязенка по мобілізації

п. 4 у Німеччині в м. Грацинген чорноробочою на пороховій фабриці

Директор архіву Л. Я. Заїка

ЗАВІРЯЮЧИЙ НАПИС

У даній справі пронумеровано 5 аркушів

пять

"28" 05 2026 р.

Посада

Підпис

Арт 1 С-3803-1